

מסורת הש"ס

(א) כחצות ליל. קדושין ע"ט.
(ב) ויבנות קפה. מולין ט"ז.
(ג) ויזיל ליל נחמל לנס.
(ד) ע"ז ט"ז. וינסתפח ספי"א.
(ה) דהר"ה ע"ז ט"ז. כר"ש מ"ח.
(ו) דהר"ה ע"ז ט"ז. כר"ש מ"ח.
(ז) דהר"ה ע"ז ט"ז. כר"ש מ"ח.
(ח) דהר"ה ע"ז ט"ז. כר"ש מ"ח.
(ט) דהר"ה ע"ז ט"ז. כר"ש מ"ח.
(י) דהר"ה ע"ז ט"ז. כר"ש מ"ח.

תורה אור השלם

1. לא באה לצדיק כל און
דשנים מלא רע.
משלי י"ב כב
2. וגם אני נחתי לבם נקיון
שנים בבלי עריבים וחסד
לחם בבלי מקומותיהם ולא
שבתם עדי נאם יי.
עומס ד ר

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אלף וכו'
אמאי ייבד לה רבי לך
אחת: (ב) תוס' ד"ה הדפין
וכי' לילכא דפליג על זה גבי
הראשון: לא יאונה כו'. שלא נכשל
זה בדבריו: משנתקו שניו. וקנה:
נחמטעו מונוסיו. קשין לזא: גסיו.
ליין: וזיוס דריו. לשמן: הדפין.
זהו הדלת שנותנין על הענבים:
הולנצים. היינו חופיא אשקוב"א
שננקים על חם הגת: ופערשין. זו
היא הגת ענמה שהענבים נמונים שם:
העקלים

לעני רש"י

אשקוב"א. מוטאטא.

מוסף רש"י

אין בין גערות לבגרות
אלו ו' חדשים. ממשכח
שני עשרות הויל נערה
בזמן שמתא משמים עשרה
שנה הולכה ומשנתא עד
שנתא ששה חדשים וכו'
(בחוברת ד'ס). נשכחיה בימי
נערות אינה שזה ליה
בגרות אלף ששה חדשים.
ופעמים שהא ממרת לבגור
וסמיה נכרס דבריה דמגן
במס' נדה (מז). פנה חול
ולמל (קדושין ט"ז). לא
יאונה לצדיק כל און. לא
יאנה, לא חומת לו עכירה
כל דעת (משלי י"ב כא).
הדפין. כן העשין כמין דלת
ומתן על התפתח.
והולוכין
אשקוב"א, שמכבד בה
הענבים המספחין לחוסין.
והערשין. היינו גת ענמה
שקורין מיי"ט, מדיחין.
נחם (ע"ז ט"ז).

תינוקת פרק עשירי נדה

סה.

עין משפט נר מצוה

יא א מיי"ט פ"ב מהל' אשוח
הלי"ט סנה עשין מח
טושי"ע ע"ד ס"י לז ספ"א
בגמיה:
יב ב מיי"ט מהל' אשוח
ביאה הל' כג:
יג ב מיי"ט מהל' מאלות
אשוח הל' כד פ"א
מהל' טומאת אכלים הל"י:

תוס' הרא"ש

לעולם ידבר לה אחת בימי
קטנות וג' בימי נערות.
וכדמסיק דתרי ירחי הוה
חד עונה ובגון שבעל ששה
חדשים לפני נערות בעילה
ראשונה ואחת בסוף שני
חדשים לנערות ואחת לסוף
ד' חדשים לנערות ואחת
לסוף נערות. וזוהי ואמאי
חזר בו ממאי דהוה ס"ד
החלתא ירחי הוה חד עונה
השתא נמי נימא הכי ובגון
שבעל ששה בחולת נערות
וג' באמצע נערות וד' בסוף
נערות. וד' הוה ראשונה
ד' ירחי מתוך י"ב חדש
שבעל בתוך ו' חדשים
חשיב כלולה אחת ואפי'
היה המעשה כך שלא בעל
אלא בעילה ראשונה
בקטנות כשנשא מ"מ כיון
דאפי' אי בעל כל ששה
חדשים קטנות הוה כמו
לילה אחת בעי לאוקומי
דאיכה בלגה בין ביאת
קטנות לביאה ראשונה
דנערות: סבר למיבצר
עובדא כוונתא דרב. ואפי'
דב עצמו פסק לקמן בועל
בעילה מצוה ופירש (אז)
דילמא לא שמיך ליה. א"נ
מנימין סבר לה כמנתי' וכו'
לא היה מקפיד שמואל.
אבל במה שיהיה רוצה
לסמוך על מילתא דרב מה
שלא אמר מעולם על זה
שייך למימר לא יאונה
לצדיק כל און שלא יכשלו
בדבריו: העדשים פרש"י
גת עצמה. ולא נודא לר"ת
דא"ס הו"ל למיתני ברישא
כדלחיה. אלא היינו עיגול
של טוט שמניחין על הדפין
שעל התפוח להכביר על
הענבים ולחטטין. וכן פי'
בפרק בערך טלופחא. והוא
יס דתנן בפי' המוכר את
הבית המוכר את בית הבד
מכר את הים. ומפרש התם
מאי ים טלופחא ולפי שהוא
עגול כדשרא נקרא טלופחא
דעדישים. מחרגמין
טלופחא. ומה שנקרא ים.
לפי שעל ידו נעצרים
הענבים בנת ושופעין כים.
ותדע לך דקתני התם המוכר
את בית הבד מכר את הים
ואי ים היינו גת עצמה או
בד עצמה מאי איצטריך
למיתנייה פשיטא שמכרו:

וכי תימא בציר הוא דליכא הא טפי איכא. במסכת קדושין
(דף עט). פרש"י דלא גרסי' ליה (בבבב) דללא בלבד נמי
משמע לא פחות ולא יותר (ס) מיהו נראה דלי לאו בלבד מנינו לפרושי
הכי אין שיעור הקטן שצין נערות לבגרות אלף ו' חדשים והוה משמע
שפיר דליכא טפי: **אלף** ידדיב
זה אחת בימי קטנות ושתיים בימי
נערות ב'. מדמסיק לקמן מי סברת
דכל תלתא ירחי חדא עונה מכלל
דכן היה סבור מתחלה וע"כ או
הראשונה שנקטנות רחוקה מן
השניה ו' חדשים והשאר ג' ג' או
הרביעית רחוקה ו' חדשים מהשלישית
השאר ג' ג' שאל לא כן לא היו מתוך
י"ב חדש ואפי' כי מסיק תלתא בימי
נערות וכל תרי ירחי חדא עונה לא
היה צריך לשנות סדר העונות אלף
כל תלתא ירחי חדא עונה הראשונה
לפני הנערות והשניה בתחלת נערות
והשלישית בתחלת נערות ג' ירחים
אחרים והרביעית בסוף נערות ויש
לומר דנחא ליה להש"ס להשוות
הפסקות הביאות זו מזו כמו שהוה
יכול ואפי' דביאת קטנות צריך שיהא
ו' חדשים לפני נערות דאם לא כן לא
היו י"ב חדש מ"מ נראה דלא דוקא
בשלא בעל אלף ו' חדשים לפני
נערות דהא אפילו בעל כל ימי משך
קטנות קאמר דאין אלף בעילה
אחת הילכך אי כל חדא תלתא ירחי
תהיה השניה בתחלת נערות סמוך
לביאה ראשונה של קטנות מש"ס
קאמר כל תרי ירחי חדא עונה השניה
תהיה בסוף ד' חדשים של נערות
רחוק מסוף קטנות והשלישית לסוף
ד' חדשים והרביעית לסוף ו' חדשים
ורחוקס שוה תרי ירחי חדא עונה
כדקס"ד מעיקרא בכל תלתא ירחי
חדא עונה היא שוה צוה הענין ו' ו'
חדשים לפני קטנות ומשכחות הביאות
עד סוף קטנות דאיה אלף ביאה
אחת ומש"ס לג' חדשים בתחלת נערות

ומש"ס לג' חדשים בסוף נערות ורביעית ג'
חדשים בבגרות: **סבר** למעבד עובדא בוותיה דרב ואפי' ראהת. ואפי' ראהת דין ראהת ללא ראהת מ"מ לא
ה"ל למעבד כרז דהא מסקינן לקמן רז ושמואל דאמרי תרוייהו הלכה בועל בעילת מזהו ופירש וי"ל דאי לא עבד כהך דלקמן לא הוה
מקפיד שמואל דמ"מ הוה עבד כמנתי' אלף בזה שהיה רואה לעשות מה שלא אמר רז מעולם צוה היה מקפיד שמואל:

הדפין והולוכים והערשין. העדשין פ"ה זו היא הגת ענמה שהענבים נמונים בה ובס"פ בתרא דמסכת ע"ז (דף עה). קאמר בעו
מניה מר' אבהו הני גורגי דעובדי כוכבים מהו פרש"י וכן בערוך גורגי עקלים ופשיט ליה מהא מתני' דהדפין והולנצין וכו'
דעקלים מנגנן ופרש"י הם דמדפשיט מהך מתני' ש"מ דעיקר היא הילכך סמכינן עלה למשרי גת בהדחה ולא סמכינן אצרייתא דלעיל
הגת והמחך דקתני של עץ ושל אבן מנגנן וכן טהורין וחוה תימה אי מיימי היאה צרייתא דהדפין לגבי עקלין דליכא דפליג (ס) גבי
שאר דברים דפליג אידך צרייתא עלה וליכא טעמא למסמך עליה ומיהו מטעם דבשל סופרים הך אחר המיקל הוה מני פסוק כוונתה
ועוד דבמסכתא דטהרות גרסינן הדפין והולנצין והעדשין מנגנן וכן טהורין ומיהו אומר ר"י דאפי' אי גרסינן מדיחין כגריסת הספרים ל"ק
לצרייתא דלעיל דעדשין לאו גת ענמה הוא אלף עיגול של טיט שמכבד על ענבים שגת לדורכן וכן פי' בערוך בערך טלפח והוא ים דלמר בפ'
המוכר הבית (ב"ב דף ק"א): מאי ים טלפחא ולפי שהוא עגול קרוי עדשים וטלפחא ונקרא ים על שם שהענבים נעצרים על ידו ומתמלאת אין כמים
יכסו על ים ומה שלא שנה הכא דין גת היינו משום שהיא כבדה ואינה מעוללת כל כך ומשתמרת יותר מטומאה מכל כלי הגת שיד הכל
ממשמשין בהן וכן בהמוכר הבית לא הוצרך לשנות (ס) גת כי פשיטא שמכר את (ס) הגת עצמו ומכר את היקצים דקתני בגמרא לאו היינו גת כפרש"ס
אלא כמו שפירש הערוך סלים שמציאין בהן זיתים לבית הדב ור"ת מפרש דהך מתני' בכלי בית הדב איירי כדלמר באיזהו נשך (ב"ב דף עז).
גבי מעטין של זיתים והא מחסר מכמר ועיולי לבי דפי וגבי עציט של ענבים נקט ועיולי לבי מעטרתא וכן עדשין דפרק המוכר את הבית (ב"ב דף
ק"א): קאמר להו גבי בית הדב דקאמר המוכר את בית הדב מכר את הים ומפרש מאי ים טלפחא והיינו עדשין דהכא וכן עקלים מנינו בבב
בפרק זה בזור (פסחין ס"ז). לעקל בית הדב איני צריך ובהגוזל בתרא (ב"ב דף ק"א): כשעקל בית הדב כרוך עליה ואפי' דלפתא בתרמי גמיו
ובית דביו טמאים גת שרייה דקאמר בהחולין (וימתי דף ק"א): כחוצה לב"ש שרייה דלא דמי אי התם שיר לב"ש מ"מ תני לז"ה אלף
הכל אמאי תנא גת כלל אי לאו לשמועין בזה מדי אלף ע"כ משמעו בבב ומניה שמעינן דגת כיולא בו וע"כ אי לא מייירי אלף בבב היכי
פשיט דגורגי דעובדי כוכבים דהיינו עקלין דגבי גת דלענין יין נסך מעקלין דצרייתא דליירי בכלי דא לאו ע"כ ציל דתנא דא ומניה שמע
גת וכיולא בו ורש"י ג' נמי קאמר מגת לגת ומבד לבד דדינס שוה ועוד אומר ר"י דאפילו לפרש"י דפי' דעדשין היינו גת ולגריסת הספרים
דגרסי' מדיחין לא פליג אצרייתא דגת ומחך דקתני מנגנן וכן טהורין דהסך בשל עובדי כוכבים מייירי לפיכך מחמירין לנגב אפי' דאין
מופשינן דקתני אס הוה מופשינן אסורין והך דהכא איירי בשל ישראל ונגע בהן עובדי כוכבים דקתני מי שהיו גמיו ובית דביו טמאין ומש"ס
כני בהדחה וכן צ"ל לרצא דלמר התם ל"ש פירוש דבעי ניגוב אלף שופתה אלף דרך בה בלא זפיתה לא ובהך צרייתא קתני של עץ ושל אבן
מנגנן והם טהורין ואם היו מופשינן אסורין אלמא בלא זפיתה נמי בעי ניגוב אלף מתניתא איירי בשל עובדי כוכבים ומיהו קשה דהיכי
פשיט גורגי דעובדי כוכבים מעקלין דצרייתא דשמעתינן דלמא דעובדי כוכבים חמירי וי"ל דאפי' דגת מפלגין בין ישראל לשל עובדי
כוכבים ים דברים דלא שייך לאפלוגי בזה כמו גבי נודות וגבי דבר שמכניסו לקיום דאפי' לפי שעה גזרו בזה רבנן ל"ש דישאל ל"ש דעובדי
כוכבים ומש"ס מיימי ראייה שפיר מעקלים (ס) אי (ס) בגורגי של שיפא ושל גמי איירי ומיימי ראייה דאפי' בשל ישראל מיישנה שנים עשר חדש: